

המלך

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א

נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

פרשת מצורע

תורת

דעת התורה על דמוקרטיה וחופש הדיבור:

ויקרא פרק יד (א) וידבר יקוק אל משה לאמר: (ב) זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והנבא אל הכהן: (ט) והיה ביום השביעי יגלו את כל שערו את ראשו ואת יקנו ואת גבת עינו ואת כל שערו יגלו וכבס את בגדיו ורוזן את בשרו במים וטהר: (מה) והצורע אשר-בו הנגע בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוץ ועל-שפתם יעטה וטמא וטמא יקרא: (מו) כל-ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא כדרך ישוב מנוזן למנוחה בושבו:

שאלות בפרשה:

א} יש לשאול שיש במצורע שלושה דברים מיוחדים שהתורה מחמירה בו הצריכים הבנה, א. הרי ידוע כי צבע לבן מסמל את החסד ואת הטהרה כדכתיב ישעיהו פרק א (יח) לכו נא וננקה לאמר יקוק אם יהיו חטאיכם פשנים פשלג ילפינו אם נאדימו כתולע פצמר יהיו: וכעין לשון של זהורית ביו"כ שסימן הכפרה שנהפכת ללבן, ואילו כאן כל הנגעים בצבע לבן שאחד יותר מחברו וכולן סימני טומאה? ב} עוד יש להבין טהרת המצורע שהתורה מצריכה אותו לגלח כל שיער גופו עדי הופכו לחתיכת בשר ללא שום שיער, ונתאר לעצמנו שהוא עם זקן ויש לו הדרת פנים נאלץ לאחר שדיבר לשון הרע לצאת מחוץ למחנה וטמא טמא יקרא שלא יתקרבו אליו ולאחר מכן כאשר יטהר ויהיה מגולח לא יוכל לצאת מרוב בושה שישאל מה קרא לו וכיצד יוכל לחזור למעמדו? ג} עוד צריך להבין מדוע עונשו לשבת בדד מחוץ למחנה וטמא טמא יקרא?

חופש הדיבור לעומת החופש לחיות:

אולם התשובה לכך כי תורתנו הקדושה תורת אמת ותורה מהשמים היא המנחילה לנו דרך החיים המתוקנים, לצערנו בדורנו הושרש הדמוקרטיה וחופש הדיבור כאליל מקודש שאין לפגוע בו, ועל הבסיס הזה מתקיימת התקשורת והעיתונות בשם המושג המקודש לחופש הדיבור, וכל המציף ומפיץ פרשיה חדשה על איזה אדם הרי הוא הדבר הכי מעניין ואף הריטינג שלו גבוה ועולה בסולם ריכטר המכירות שלו, ועד כמה שמחודדת לשונו כחרבות הרי זה משובח, וכמאמר דוד המלך בתהלים פרק סד (ד) אשר שנינו כחרב לשונם דרכו חץ מר: וכן בתהלים פרק קמ (ד) שנינו לשונם כמו נחש חמת עקשית תחת שפתיהם סלה: ואף הנביא ירמיהו פרק ט (ז) חץ שוחט שחוט לשונם מרמה דבר בפיו שלום את-רעהו דבר ובקרבן נשים ארבו: למרות שאין ספק כי ממיטים חורבן ואסון על אותה משפחה, אך בשם הפרה הקדושה של חופש הדיבור והביטוי וזכות הדיבור לדעת הכל נעשה היתר לשפוך דמם של רבים, האם זו הדרך לבנות חברה מתוקנת, לזאת באה התורה הקדושה ללמדנו שחובת האדם לדעת לנצור לשונו גם מהאמת ובלבד שלא יגרום לשנאת אחים ולפירוד הלבבות כי הפרה הקדושה בהשקפת תורה היא אחדות העם וריבוי האהבה בניהם ואין המטרה מקדשת את האמצעים, עד כדי כך שחז"ל מבארים לנו את גודל חומרת המדבר לה"ר שהיא עבירה היותר חמורה מכל העבירות כאשר נבאר ועונשה גדול מנשוא. כי גדולת האדם נמדדת בשליטה ולהציב גבולות על לשונו וכל שבחו ויתרונו של האדם מן הבהמה בזה שהוא המדבר, כי בזה מאפשרים לקיים חיי חברה תקינה אוהבת ואוהדת שזו הדמוקרטיה לחיות, אין בדברנו להמעט או להתעלם מעבירות ציבוריות שנעשות וצריכים טיפול, אך הדרך והצורה היא הבעיה, מדוע הדבר צריך להיות עוד בטרם נוצר קטלני וממיט חורבן שאין לו אח וריע, ובפרט שעל פי הרוב הרעש התקשורתי אינו תואם כלל למציאות וההר הוליד עכבר לאחר שמתברר האמת אך את הנזק כבר עשו, גם מה אשמים כל בני משפחתו אשר מכפיש את שם על לא עוול, אך לא היית דעת תורה קובעת היה הדבר נעשה בסתר ובחיסיון מוחלט מפני שמירת כבוד האדם שלא יהיה שום נזק, ועדים אנו בתקופתנו לכל מי שניגש לכל תפקיד ציבורי תיכף ומיד מחפשים כל משפט או תמונה או מאמר שיכול להכפיש את שמו האם לזה יחשב לחברה תקינה, ובפרט בעידן הטכנולוגיה המתפתחת שמכלה כל חלקה טובה שניתן לכל אדם להעלות את כל אשר רוצה להקיא בציבור ומיד הדבר נפוץ בכל העולם עדי שהדבר איבד כל פורפורציה וחוסר שליטה ופוגע ברבים.

המספר לשון הרע שקול כנגד שלש עבירות החמורות, אינו רואה השכינה, אין תפילתו מתקבלת, מאבד זכויותיו ועוד: לזאת ביארו לנו חז"ל את חומרת והרס הלשון הרע, במסכת ערכין דף טו ע"ב תנא דבי רבי ישמעאל כל המספר לשון הרע מגדיל עונות כנגד שלש עבירות, עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים. עוד נאמר בזוהר (ויקרא) פרשת שמיני דף מא ע"ב ר' יוסי פתח ואמר (קהלת ו) כל עמל האדם לפיהו וגו' ומבאר כי כוונת שלמה המלך בחכמתו שכל מה שסובל האדם ועתיד לסבול ולהיענש בגלל הפה של הדם שאינו נדהר בדיבורו. עוד כתב השל"ה שער האותיות אות שי"ן שתיקה: ח. והנה לדיבור של עבירה אין ערך ואין שיעור לעונשו, כאשר האריכו רבותינו ז"ל (סוטה מב א) בארבע כתות שאין מקבלות פני שכינה, כת לצים, כת חנפים, כת שקרים, כת מספרי לשון הרע, וסימן לאלו הכתות - חשמ"ל. והוסיף שם באות כב שגם אין תפילתו מתקבלת. עוד יותר חמור שכל המדבר לה"ר מאבד את כל מצוותיו ותורתו בסיפור אחד ולא רק זאת אלא מקבל את העבירות של אותו שדיבר עליו והיינו לוקה בכפליים, וכך אמר המלאך המגיד משרים למרן ה"בית יוסף" זצ"ל וז"ל בספר מגיד משרים פרשת ויקהל מהדורא קמא וגם בענין הקמות אשר קמו נגדך אין להרהר כי הם לא יזיקוך אלא הועילו, כי מי שאומר לשון הרע על חברו מנכין לו מזכויותיו ונותנים וכו' הוא אמת ויציב, ואלו היו ידעי בני נשא דא הו חזאין כד שמעין דאמרי ביש מנהון, כאלו יהבי לון מתנת כסף או זהב, אלא בגין יקרא דאורייתא דילך דזלזלו בה אחזי לכולי עלמא קטירי דיקומוון בהון, ואתה תעמוד מנגד ותחזה ותחדי, אבל את לא תהרהר בהאי ולא במלה אוחרא רק ביראת ה' כל היום וכל הלילה ובתורתו עכ"ל. וכן כתב בספר חובות הלבבות שער ו שער הכניעה פרק ז. עוד כתב החפץ חיים בהלכות לה"ר בהקדמה כמה איסורים יש בסיפור אחד של לה"ר. ועשה חישוב שיש שבעה עשר לאוין וי"ד מצות עשה וג' ארויין ס"ה שלושים וארבע.

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א

נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

שלושת הדברים המיוחדים במצורע:

אחר הדברים האלה נבין את שלושת הדברים הבולטים ומיוחדים אצל מצורע שדיבר לה"ר. א. הסמל לחטא לה"ר דוקא בצרעת שמראה לבן, לרמוז וללמד בני אדם שמקילין ראש לדבר לה"ר בהיות שנראה להם שבסך הכל הוא מספר את האמת על חברו ואינו משקר ולכן נראה לו שהכל לבן וטהור, ובאה התורה ללמדנו שאותו מראה לבן הוא טמא כי למרות כל האמת שבדבר עונו גדול מנשא. ב. גם התורה מצוה לגלח כל שערו כתינוק בן יומו היות והראת לדעת עד כמה גדול וחמור עוון לה"ר אחד שאין לו אך וריע בכל העבירות של התורה, שמלבד ששקול כנגד ג' העבירות החמורות אלא גם מאבד כל זכויותיו ומקבל כל חובות מי שדיבר עליו, ונמצא שאחרי שסיפר לה"ר הפך להיות ערום ועירה כיום הולדו וכל אשר יגע כל ימיו בעבודת השם בקיום התורה והמצוות נאבדו, לכן התורה מצוה לגלח כל שערו בכדי שיראה כתינוק בן יומו ויתעורר ואחרים יתעוררו להיות זהירים מלה"ר. ג. התורה החמירה דוקא בעון זה להושיבו מחוץ למחנה בבדידות וטמא טמא יקרא שלא ישבו בחברתו, כיון שכל סיפור לה"ר יוצר שנאת אחים ומפריד הלבבות נגד תכלית עבודת האדם שכלל ישראל נשמה וגוף אחד ואין שלימות בלי אחדות הכלל וכאשר עושה פירוד בין ישראל גורם לפגום את כלל ישראל, **וכאשר מבואר בירושלמי (וילנא) מסכת נדרים פרק ט ה"ד** כתיב לא תקום ולא תטור את בני עמך. היך עבידא הוה מקטע קופד ומחת סכינא לידי תחזור ותמחי לידיה. [ויקרא יט יח] ואהבת לרעך כמוך. רבי עקיבה אומר זהו כלל גדול בתורה. **וכבר כתב אליהו הנביא בתנא דבי אליהו רבה (איש שלום) פרשה כו** כך אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, בניי, כלום חיסרתי לכם, מה אני מבקש מכם, הא איני מבקש אלא כדי שתהיו אוהבין זה את זה, ותהיו מכבדין זה את זה, **וכך כתב רמב"ם הלכות דעות פרק ו הלכה ג** מצוה על כל אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו שנאמר ואהבת לרעך כמוך, א לפיכך צריך לספר בשבח ולחוס על ממונו כאשר הוא חס על ממונו ורוצה בכבוד עצמו, והמתכבד בקלון חבירו אין לו חלק לעולם הבא. **לכן נענש לשבת לבדו ולהרגיש עד כמה קשה הבדידות.**

מעשה עם החפץ חיים:

ובכדי להמחיש עד כמה דיבור אפילו קטן יכול לגרום לפירוד ושנאה ראיתי בספר שאל אביך ויגדך חלק ב' עמוד מה: מעשה עם הגה"צ ר' משה אהרן שטרן ז"ל משגיח דשיבת קמניץ בירושלים סיפר לי מעשה מהחפץ חיים זיע"א אותו שמע בבחרותו בארה"ב במהלך שיעור מפי הגאון רבי יעקב קמיניצקי זצ"ל פעם יצאו החפץ חיים זיע"א ואדם גדול נוסף ויודע אני מי היה אדם גדול זה לנסיעה ארוכה בענין דחוף של מצוה הדרך ארכה להם כמה ימים כי המקום שאליו נסעו רחוק היה בהגיעם שמו מיד פניהם לתור אחר מקום אכסניה למען יוכלו להשיב את נפשם מעמל הדרך ולהשביע רעבונם, והנה לאחר שמצאו אכסניה אצל שולחנה של בעלת בית יראת שמים שהידורי הכשרות אצלה ענו על הדרישות המיוחדות של החפץ חיים וחבירו למסע ישבו שניהם וסעדו נפשם בתבשיל שהוגש להם בתוך סעודתם נכנסה בעלת הבית ושאלה אותם האם האוכל ערב לחיכם, החפץ חיים ענה מיד האוכל טוב מאד ואילו אותו חבר למסע אמר כן האוכל טוב למדי אם כי חסר היה קצת מלח אבל באופן כללי הוא טעים מאוד, כשאך יצאה בעלת הבית מהחדר תפס החפץ חיים בידי את זקנו וראשו ואנחת שבר בקעה מגרונו באומר אוי ואבוי כל ימי נזהרתי מלדבר ולשמוע לשון הרע ועתה נכשלתי פה ממש ששמעתי וקיבלתי לשון הרע ואני מתחרט כבר על שנסעתי אתכם ובודאי לא היתה מצוה בנסיעתי אתכם, כשראה אותו אדם גדול כיצד התעטף החפץ חיים ביגון נאחו חרדה ותדהמה אך גם תמה תמיהה מסויימת מה לו כי נזעק ונסער כל כך ואולם מכיון שבחפץ חיים מדובר פתח ושאל מה כבר אמרתי רבי ישראל מאיר איזו לשון הרע היתה פה, ענה החפץ חיים כלום אין לשון הרע במה שאמרתם לבעלת הבית שהתבשיל חסר קצת מלח הן לא היא שבישלה את האוכל כי אם המבשלת שהיא מעסיקה וזו אשה אלמנה ומיד כששמעה את הטענה מפיכם על המלח הלכה למטבח ופתחה בטענות על המבשלת המסכנה למה לא שמת מלח בתבשיל והמבשלת ענתה כמובן כי כן שמה מלח ואז כבר הרעימה בעלת הבית את קולה וגערה בה באומרה הלא הרבנים הסועדים על שולחני ואוכלים את התבשילים שבישלת אומרים שלא שמת מלח וכיצד זה את אומרת אחרתו כך התווכחו השתיים כשהמבשלת אומרת בביטחה ששמה מלח ובעלת הבית מטיחה בה וצועקת עליה שהיא שקרנית שכן אם הרבנים אומרים שהאוכל חסר מלח בודאי שהיא משקרת והמבשלת התכעסה ואמרה ברוגז בטוחה אני ששמת מלח בתבשיל וכשומעה כך אמרה לה בעלת הבית אם את כה מעיזה פנים לומר על הרבנים שהם שקרנים הרי את מפורטת ממשרתך ואיני רוצה בך יותר כמבשלת, חבירו למסע של החפץ חיים שכאמור אדם גדול היה יושב ושומע בהקשבה מרובה את דברי החפץ חיים ופליאתו גוברת מרגע לרגע על דמיונו המופלג מנין לו כל זה איך הוא בונה מדיבור כל כך פעוט מגדלים באוויר ובגבור פליאתו הוא אומר רבי ישראל מאיר הנכם מגזימים, עונה לו החפץ חיים אם כן אם ברצונכם להיווכח שצדקתי הבה ניכנס שנינו למטבח ונראה מה מתרחש שם, קמו שניהם ונכנסו למטבח ומצאו איך שתי הנשים נרגזות ונרגשות ומוחות דמעה מעיניהן וכל זאת לאחר זין ודברים קולני ופוגע ולאחר שבעלת הבית הודיעה למבשלת שהיא מפורטת הכל כפי שתיאר החפץ חיים קודם לכן כשראה אותו אדם גדול מה שקרה השתדל כמובן בכל כוחו לשנות את הדבר הוא שילם טבין ותקילין עבור האלמנה כדי שתוכל לחזור למשרתה וכדי שישירו ביניהם השלום.

מוסר השכל:

נמצאנו למדים שהחברה התקינה קיומה רק כאשר האדם יודע לשלוט על לשונו ודיבורו ויצר סביבה סטרילית הנקייה מכל רבב ובדל של שנאת אחים חברה שנעים לחיות בקרבה ולהיות חלק ממנה, ובוזה מתבטה כל גדולת האדם כפי שליטתו על דיבורו וכמאמר שלמה המלך במשלי פרק כז (כא) מִצְרָף לְקֶסֶף וְכוֹר לְזָהָב וְאִישׁ לְפִי מְהַלְלוֹ: ואותה פרה הקדושה של הדור המערבי שהחידירו בשם הדמוקרטיה וחופש הדיבור אינו אלא חורבן והרס החברה וחיי האדם, כי כל סיפור ולו הקטן ביותר יכול להמיט אסון וחורבן רוחני ונשמי לו ולאחרים וכאשר אמר שלמה המלך במשלי פרק כא (כג) שִׁמְרֵן פִּי וּלְשׁוֹנֵן שִׁמְרֵן מִצְרָוֹת נַפְשׁוֹ: ואשרי שפועל ועושה כל אשר לאל ידו לעשות למען תיקון החברה ואהבת ישראל שזוכה בכך בזה ובבא אמן ואמן.

בידידות ואהבה הצב"י מרדכי מלכא ס"ט